

_RTS S_NT_ MÒNIC_

PAT ANDREA

PAT ANDREA I ALÍCIA

Del 8 de juliol al 26 de setembre del 2010

Dossier de Premsa

Una producció:

Arts Santa Mònica - Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació

Amb la col·laboració de:

GALERIA VICTOR SAAVEDRA |

Arts Santa Mònica 2010

PAT ANDREA

PAT ANDREA I ALÍCIA

ARTS SANTA MÒNICA: ESPAI ANELLA (PLANTA 01)

Les pintures de Pat Andrea inspirades en els dos llibres de Lewis Carroll *Alícia al país de les meravelles* i *A través del mirall* es presenten a l'Arts Santa Mònica en la primera gran mostra institucional a Catalunya d'aquest artista holandès, considerat un dels dibuixants i pintors figuratius més importants de l'actualitat.

L'exposició, que s'ha presentat anteriorment a França, Grècia i Holanda, consta de 24 obres d'*Alícia al país de les meravelles* i 24 d'*A través del mirall* (150 x 180 cm) cadascuna.

UNA EXPOSICIÓ COMISSARIADA PER JUAN BUFILL

INAUGURACIÓ 7 DE JULIOL DE 2010, A LES 19H

EXPOSICIÓ OBERTA DEL 8 DE JULIOL AL 26 DE SETEMBRE DE 2010

ARTS SANTA MÒNICA: ESPAI ANELLA (PLANTA 01)

UNA PRODUCCIÓ: ARTS SANTA MÒNICA - DEPARTAMENT DE CULTURA I MITJANS DE COMUNICACIÓ EN COL·LABORACIÓ AMB LA GALERIA VÍCTOR SAAVEDRA.

LLISTAT D'OBRA

L'exposició *Pat Andrea i Alcía* consta de 24 obres d'*Alcía al país de les meravelles* i 24 d'*A través del mirall* (150 x 180 cm) cadascuna.

Tanmateix en ocasió d'aquesta exposició l'artista ha contribuït, per aquesta sèrie dedicada a la figura d'Alcía, realitzant un treball *in situ a modus de "work in progress"* a l'escala i a la primera planta de l' Arts Santa Mònica.

Escultura: 2,90 x 2m. Fusta Pintada

3 llibres d'artista: dibuixos preparatoris de la sèrie Alcía

CRÈDITS EXPOSICIÓ

EXPOSICIÓ

Comissariat: Juan Bufill

Coordinació Arts Santa Mònica: Lurdes Ibarz

Equip tècnic: Xavier Roca, Eulàlia García, Marc Ases, Luis Bisbe, Sandra Caballero, Juan Carlos Escudero, David Garcia, Juande Jarillo, Pere Jobal, Fernando Marin, Pere Milan, Xesco Muñoz.

Agraïments: Galería Víctor Saavedra, Diane de Selliers, Pere Farré, Maria Espeus, Pilar Gorriz, Albert Mauri.

La meva veritable història amb l'Àlícia

PAT ANDREA

L'Àlícia m'havia perseguit d'ençà que vaig llegir per primer cop les seves aventures quan encara era estudiant de Belles Arts. Aquí en teniu la prova; fa poc, em vaig trobar una de les meves primeres obres, dels anys seixanta. Era un retrat de la meva primera dona, envoltada d'escenes de la nostra vida quotidiana, amb els nostres amics, el nen, els records, els amors i les obsessions d'aquells dies. Per a gran sorpresa meva, vaig descobrir que, en aquell univers deliberadament caòtic, hi havia inclòs un retrat de l'Àlícia seguint un disseny fet per John Tenniel, el primer il·lustrador de la història.

Ara m'adono que és possible que totes les dones que han dominat la meva obra des de llavors no siguin res més que diferents versions de l'Àlícia, dissimulades en alguna altra dona, i que el món dels meus quadres, surrealista i d'ensomni, és un món molt similar al de l'Àlícia (més l'erotisme!).

Això pot explicar per què l'editora Diane de Selliers, que cada any publica un llibre monumental combinant alta literatura i art, em va suggerir que treballés amb l'Àlícia de Lewis Carroll. De fet, publicar l'Àlícia no entrava en els seus plans, però tot i això, quan ens vam conèixer en una reunió d'uns amics comuns el 1998, i després d'haver vist part de la meva obra, se li va acudir la idea! L'endemà mateix em va trucar i em va preguntar si m'interessaria fer una il·lustració dels dos llibres de Lewis Carroll; és a dir, *Àlícia al país de les meravelles* i *A través del mirall*. He d'admetre que, d'entrada, segurament em vaig prendre la proposta molt a la lleugera perquè, després d'això, la idea en general se'm va quedar donant voltes al cap durant cinc anys! La causa va ser, sobretot, que després d'un curt període de felicitat, em vaig començar a fer una sèrie de preguntes immenses i insuperables com ara: com puc demostrar que sóc digne de crear imatges que no traeixin la meva admiració i les meves ambicions?; com puc evitar el perill d'una representació convencional?; com puc somiar una Àlícia contemporània que superi la nena petita de John Tenniel? Només hi havia una cosa que no vaig posar mai en qüestió, i era la decisió de presentar una cosa única, diferent i millor que res del que hagués aparegut abans! Era una oportunitat massa bona per malbaratar-la! I no deixava de plantejar-me dubtes... educadament, un cop l'any, la Diane de Selliers em trucava per assegurar-se que no havia canviat d'idea i per repetir-me que tenia intenció de continuar amb el projecte tal com havíem planejat, sense esmentar en cap moment una data límit! Una col·laboració realment ideal!

El 2003 ja començava a estar tip de l'Àlícia i vaig decidir que, o feia el que havia de fer en aquell moment, tot i que encara no havia pensat com fer-ho, o ho deixava córrer definitivament. Així, vaig dirigir-me al meu taller de Buenos Aires amb la idea de dedicar-me exclusivament a la feina sobre Àlícia, lluny de les obligacions i preocupacions europees.

Al cap d'un mes, després de llegir una i altra vegada el text de Carroll, sempre en anglès, mirant de pensar les imatges i dissenyar la sèrie segons el format del llibre, vaig caure en una profunda desesperació. Em sentia presoner del format, reduït (al final les meves imatges s'han convertit en miniatures), sense cap pista sobre la imatge d'Àlícia. Llavors, en el casament d'uns amics, vaig veure una adolescent rossa de Xile que em va semblar l'Àlícia perfecta. La vaig convidar al meu taller, li vaig fer fotografies, en vaig fer uns quants esbossos, fins i tot vaig començar a introduir-la en els meus dissenys. Lamentablement, de seguida vaig arribar a un punt mort, perquè tenia la impressió que estava fent una historieta il·lustrada on no parava d'aparèixer una Àlícia massa rossa i massa polida.

Tornava a estar perdut. Quan vaig tornar a París, vaig mirar de continuar centrat en l'Àlícia malgrat la resta de feina que tenia. Finalment, a la darrereria de 2004, vaig tornar a Buenos Aires i vaig treballar exclusivament en l'Àlícia. Aquest cop tot va anar segons les previsions! Després d'escoltar més el meu instint i de rellegir més d'un miler de vegades les aventures de la nena, les meves conclusions em van mostrar el camí correcte! Havia de tornar a la llibertat perduda, convertir-me en el pintor que podia fer qualsevol cosa, sempre!

Així, vaig dissenyar i pintar obres de gran format sobre paper aplicat en taulons de fusta, tal com sempre faig amb les meves obres, després d'haver assimilat totalment el text de Carroll, començant amb la violenta escena de la cuina amb el gat, la duquessa, el nen i el fum!

Quan vaig tornar a París amb les meves cinc obres de gran format, vaig trucar a la Diane de Selliers, que va venir immediatament al meu estudi, i li vaig ensenyar el que havia fet. Per a mi era o tot o res; era impossible que fes res diferent, començant de zero! Després d'un breu silenci, que em va semblar que durava segles, em va mirar directament als ulls i em va dir: "Perfecte, és meravellós! Deixa-ho com està!" Després li vaig explicar els principis bàsics del meu esforç; obres de gran format (150 x 180) sense tenir el llibre al cap, amb la idea de fer dues imatges per a cada capítol (les obres per a dotze capítols equivalen a quaranta-dues obres). Les il·lustracions es desenvoluparien a partir d'aquestes imatges, centrant-me cada cop en detalls de l'obra de gran format. L'Àlicia, per altra banda, no havia de tenir una imatge estàndard uniforme sinó que havia de ser diferent en cadascuna de les aparicions, perquè representava totes i cadascuna de les dones joves del món. No podia tenir una unitat d'estil i tècnica. Al contrari, havia de ser el més diversa possible. Segons la Diane, "els detalls com a forma d'il·lustració" eren una mena d'"inspiració daurada", tot i que, al final, em va suggerir que les obres de gran format també s'haurien de reproduir com un forma d'introducció als dos llibres, que conseqüentment van esdevenir extremament rics! A més a més, contemplant les 48 Àlicies diferents, s'havia d'admetre que sempre eren fàcils de reconèixer! Totes duïen les mateixes sabatilles, les de l'home que les va crear! Així doncs, em vaig passar dos anys pintant, dissenyant, posant tinta, tallant, enganxant, incrustant or i plata només per a l'Àlicia, fidel al text original de Carroll, vuit anys en total, anys de dedicació perseguint les imatges d'(un) somni! Ha estat una de les coses més fascinants de la meua vida!

PAT ANDREA

PAT ANDREA IL·LUMINAT PER ALICIA (I VICEVERSA)

Juan Bufill

Per començar, tres conclusions:

Primera: Després de contemplar aquest conjunt de 48 quadres fets per Pat Andrea a partir de *Les Aventures d'Àlicia al País de les Meravelles* i *A l'altra banda del mirall* (són 24 grans formats de cada llibre), algú podria arribar a pensar que aquest artista estava predestinat a recrear mitjançant la pintura i el dibuix l'Àlicia que va imaginar Lewis Carroll.

Segona: L'interès d'aquesta proposta no rau en el fet de saber com Andrea ha il·lustrat aquest text (de fet, no l'ha il·lustrat, sinó que l'ha recreat d'una manera esplèndida), sinó més aviat en el fet de descobrir de quina manera la bona pintura i la bona literatura es poden il·luminar mútuament. Aquesta retrobada del pintor amb el món de Carroll aconsegueix il·luminar el sentit i els detalls de tota l'obra anterior de Pat Andrea, de la mateixa manera que la profunda revisió que fa l'artista revela aspectes amagats i latents d'ambdós llibres.

I tercera: Més que no pas unes "Variacions Andrea" sobre uns temes de Carroll, aquest conjunt d'obres és l'expressió d'una profunda sintonia del pintor holandès amb l'escriptor britànic. La llista de coincidències entre tots dos podria ser molt llarga. Tot i que al món de Pat Andrea hi ha moltes coses alienes a Carroll, bona part dels temes que han estat fonamentals a l'obra del pintor ja des de la dècada de 1980, ho eren també d'aquest escriptor vuitcentista. Són els següents:

El desig i el conflicte del desig amb la realitat limitadora o repressora. La imaginació fantàstica o utòpica. L'aparició de l'absurd i el caos als escenaris de l'ordre purità, autoritari i excessiu. El gust pels jocs i l'humorisme anticonvencional. La irrupció de transformacions físiques extremes, estats alterats o inestables i d'altres canvis violents. La sensació d'estranyesa respecte als altres, al món i a un mateix. La repressió sexual i general i la transgressió i la fantasia com a respostes necessàries d'això. La nostàlgia de la innocència i de la naturalitat salvatge de la infantesa. L'erotisme, latent en Carroll i patent en Pat Andrea. I finalment una gran admiració cap a la dona i les seves qualitats (cap a les nenes, en el cas de Carroll), així com el rebuig d'aquest revés tirànic, decapitador i castrador que és la histèria femenina.

Així doncs, coincideixen en molts temes. Però Pat Andrea és un artista del segle XXI i no del repressiu segle XIX i per això és capaç d'oferir-nos una versió alliberada de l'Àlicia, ara ja no autocensurada o reprimida. Una versió adulta, més reveladora i tanmateix encara misteriosa.

Un vermell d'ira i sang i no de vitalitat i passió, i una negror de malson, s'oposen al blanc de la innocència en els dos relats d'Àlicia. Aquests són també els tres colors bàsics que s'exposen a l'espai de l'exposició, a terra, a les parets i al sostre, i s'inverteixen a l'espai que s'obre a l'altra banda d'un mirall que es pot travessar.

És una mostra còmplice de les moltes llibertats que Carroll i Andrea es van prendre, i és per això que l'obra d'aquest pintor s'estén pels murs i el sostre i puja fins i tot per les parets de les escales. Feia temps que Pat Andrea volia dibuixar una obra de gran format davant de la mirada d'un públic convocat prèviament.

És un desig que s'acompleix amb motiu d'aquesta mostra, que és la primera de caràcter institucional que presenta a Barcelona, on la galeria Víctor Saavedra sovint ha exposat el seu treball. Aquesta acció pictòrica haurà permès admirar el rigor i la desimboltura de la mà d'Andrea, el seu dibuix veloç i prodigiós. Les seves pintures esdevenen més laborioses, per les nombroses capes de pintura que sol aplicar amb la finalitat d'il·luminar-les, com s'aprecia al documental de Marie Binet *L'Aventure Pat Andrea ou le voyeur vu*.

Una llavor gegant: és el que ha arribat a ser la literatura de Carroll. Una narració d'estructura desigual, amb passatges allargats i pesats com un malson, conté llavors d'una riquesa extraordinària i ha arribat a contribuir a una obertura mental impensable a la seva època.

És curiós que hagi estat un diaca protestant, un home religiós i d'ordre del segle XIX (anomenat Charles Lutwidge Dodgson, àlies Lewis Carroll), l'autor de les aventures oníriques d'Àlícia, publicades per primera vegada el 1865. Abans del subconscient de Freud, del moviment surrealista i de la psicodèlia hippy, ja hi havia l'eruga blava de Carroll, fumadora i que passa de tot, l'erotisme infantil més o menys encobert de molts passatges i les lisèrgiques metamorfosis anatòmiques que sovint pateix Àlícia: després de prendre fongs màgics, per exemple. Sens dubte, una part de les seves distorsions tenen una causa personal i familiar, perquè tant ell mateix com els seus deu germans eren, tots, esquerrans i quecs. D'ací vénen els jocs verbals i de simetries, els mons al revés a l'altra banda del mirall. Els seus jocs i fusions de paraules com els d'Edward Lear anticipen els del genial James Joyce, alguns de Samuel Beckett i d'altres d'escriptors d'avantguarda en altres llengües. El seu humor absurd ha inspirat molts autors, des d'Hergé (els Dupond-Dupont) als Monty Python. Hi ha ressonàncies de la seva obra tant al cinema d'animació, o a *L'increíble home minvant*, com a la música psicodèlica dels Beatles (*I am the Walrus*) o de Soft Machine, o al nom del grup King Crimson. Fins i tot a la moda: la Reina Vermella s'avança als pentinats punk. La llista de ressons i d'influències seria inacabable, fins als quadres vius de Harry Potter. I ben segur que Vila-Matas signaria amb gust aquesta rèplica d'un diàleg de Carroll: "Saps ben bé que no ets real."

Pat Andrea s'escapa del realisme, que a la seva obra és només un punt de partida, per mitjà d'una figuració subjectiva i metarealista, de la qual és un dels principals i més influents exponents. També ho fa extremant l'expressivitat de les seves escenes o combinant de manera encertada, en un mateix quadre, el dibuix i la pintura, unes zones molt treballades i d'altres només esbossades. Barreja elements quotidians amb el mite, el món imaginari amb el món fantàstic, i té present l'inconscient col·lectiu i les singularitats personals. Com a Rembrandt i a d'altres mestres holandesos, i com al noruec Munch, li interessa sobretot l'ésser humà, amb les seves emocions, però Andrea sovint el representa en acció, en moviment, en situacions inestables i canviants. I la seva representació de la condició humana és gairebé sempre en clau irònica i eròtica.

Les seves pintures i dibuixos són com instantànies d'unes històries que desconeixem i que hem d'imaginar. Com en el millor Balthus, però d'una altra manera. Les seves escenes solen ser ambigües, intrigants, seductores, sorprenents, misterioses, paradoxals, tenses, conflictives i divertides. Sovint aconseguen ser-ho tot alhora. Aquests moviments aturats en el dibuix i la pintura admeten i sembla que demanin una anàlisi minuciosa, en clau al·legòrica.

La violència va entrar a la seva obra d'ençà que va conèixer la dictadura de Videla a l'Argentina, i les passions violentes del tango. Tanmateix, en les creacions de Pat Andrea es produeix una mena d'alegria ferotge que sempre venç qualsevol angoixa europea o qualsevol tristesa *porteña*.

El desig i la curiositat aventurera són el motor de l'acció tant en l'Àlícia de Carroll com en gairebé tota l'obra d'Andrea: entrar en aquest bonic jardí, acariciar aquella dona, el paradís terrenal, el paradís corporal. Passa, però, que també hi ha altres persones amb desigs semblants o diferents, que poden xocar. El desig d'Àlícia sol ser frustrat per un exèrcit de gent patològicament egocèntrica, hostil i despectiva, alienada en costums desgraciats i protocols ridículs: són els adults normalitzats. A la pintura d'Andrea el desig és excessiu i el seu acompliment és, per a alguns personatges, complicat. El vol lliure, tan desitjat, topa amb obstacles, agents de desequilibri.

Segons Ana María Matute, Àlícia "ofereix el mite més meravellós i espontani: el desig de conèixer un altre món [...] a través, precisament, de nosaltres mateixos [...], allò que el mirall ens torna és la nostra pròpia realitat".

Hi ha també un aspecte utòpic i distòpic en aquests mons paral·lels governats per altres lleis, i és aquí on es poden trobar les diferents i complementàries aventures de la poesia, la ciència i el pensament alliberat o llibertari. No és casual que Àlícia Carroll aparegués a les pintades del maig del 68 francès.

El més absurd és l'ordre establert que impera al món oníric i victorià d'Àlícia. Les regles del joc són establertes per una tirania nècia, capriciosa, antivital i nociva, els estúpids juguen, l'aristocràcia fa servir flamencs vius com a pals de croquet... Cal dir, però, que, quant a motius de perplexitat, la realitat actual supera la ficció de Carroll.

L'any 2010 tenim un Papa de Roma que encobreix els abusos sexuals contra nens, uns partits socialistes que legislen contra els treballadors i a favor de la gran banca, uns feixistes que

aconsegueixen condemnar un jutge demòcrata en una presumpta democràcia, uns estats que no protegeixen la gent i aposten per les fonts d'energia tòxiques i radioactives, etcètera.

A la pintura de Pat Andrea l'ordre està representat per dues habitacions geomètriques que serveixen d'escenari gairebé teatral, i el desordre pels actes que s'hi duen a terme. En alguns quadres apareixen fenòmens absurds i divertits que recorden Carroll, fins i tot els seus jocs matemàtics, així com els deliris religiosos: per exemple, a *La verge del miracle dels números*, una dona descobreix que té la pell plena de pigues en forma de xifres.

Els canvis violents i la sensació d'estranyesa davant dels altres i davant del món són temes fonamentals a les obres de Carroll i d'Andrea. En el primer poden evocar els canvis de la pubertat i el despertar de la sexualitat, i probablement les angoixes d'Àlícia expressen la que sentia Lewis Carroll estant enamorat d'una nena de set anys que es deia Alice Liddell.

Hi ha força quadres de Pat Andrea on apareixen dones espantades per la seva pròpia sexualitat, i abunden les situacions inestables físiques i psíquiques.

La gent desitja, ensenya les dents, levita, vola, ensopega, cau, es baralla, plora, crida. I la seva anatomia es transforma fins a extrems monstruosos, però no capriciosos. Quan dibuixa personatges cefalòpodes, sense tronc sobretot dones, amb el cap a les cames i el sexe a la gola, remet a allò que és essencial: "Un nen de dos anys probablement ho encerta del tot. Dibuixa la part essencial del que som: un cervell i la locomoció. Amb això està tot dit" (*Artpress* 362). Pat Andrea hi afegeix el sexe. Però l'estranyesa la produeix un món equivocat, rígid o canviant. Les converses absurdes i frustrants, la gent insatisfesta i cruel. Àlícia s'acaba acostumant que tots l'anomenin "el monstre". I Pat Andrea ha sabut veure el món de Kafka en el món d'Àlícia: al quadre que il·lustra l'episodi del tren apareix un gran escarabat anomenat Gregor Samsa. Ho diu al seu bitllet de mida humana.

L'animal humà en estat d'innocència, encara salvatge, encara no domesticat per prejudicis i obligacions, s'estranya davant d'una presumpta racionalitat desvirtuada i al servei d'un poder procliu a la submissió de l'altre. La infantesa contempla la vida adulta com a monstruosa. La transgressió i l'evasió són respostes naturals a les moltes repressions imposades, de la mateixa manera que la desobediència és el remei contra les normes caducades i nocives. L'evasió d'Àlícia es produeix per la fantasia i el somni, però el somni és un malson on reapareixen insistentment els monstres victorians de la jerarquia social classista, l'autoritarisme imperial i el sadomasoquisme legitimat.

Als escacs de Carroll, la reina castradora (decapitar també és castrar) lluita contra el desig innocent del plaer: entrar al jardí desitjat. A la pintura d'Andrea hi ha llibertat, llibertinatge i transgressions que no són provocacions de cara a la galeria.

Però continua havent-hi conflictes i caps decapitats, tot i que les lluites són unes altres. N'hi ha entre ambdós sexes i n'hi ha en una mateixa persona. A *Concours de pisse toutes catégories* la lluita és interior, el guardià és la raó que no accepta el que el cos vol fer. D'ací l'expressió de disgust de la dona que, amb el seu pipí, traça unes boniques línies grogues a l'aire, durant un circense concurs de marranades.

L'erotisme latent i velat en Carroll es fa patent, es revela i s'expressa amb claredat en aquestes il·lustracions d'Andrea. Per exemple, en el moment en què Àlícia agafa el dit fàl·lic d'en Closcot Rabassut (Humpty Dumpty). I sobretot quan l'ocell Dodo (amb qui s'identifica el mateix Carroll, Dodgson el quec), el bec del qual sembla un penis amb un prepuci notable, li regala a Àlícia un didal, que Andrea reinterpreta com un gran penis erecte: Carroll-Dodgson-Dodo li ofereix el seu penis a la nena, a Alice Liddell.

Al text de Carroll, hi abunden els detalls que remeten al desig sexual. La Llebre de Març, per exemple, és un personatge i una manera d'anomenar les llebres en zel. Un dels detalls menys evidents i més inquietants (sobretot per als pares d'Àlícia) és un poema que diu: "Sempre haurà de ser un secret, amagat de la resta de la gent, entre tu i jo".

La dona és l'estrella a l'obra d'Andrea, com ho és la nena a l'obra de Carroll. Carroll admirava Àlícia (nena curiosa, vital, educada, intrèpida) i rebutjava la histèrica, estúpida i tirana Reina de Cors i d'altres personatges femenins adults.

Pat Andrea, en canvi, admira les dones. Té diverses Àlícies, diferents i més grans:

n'hi ha que deuen tenir uns deu anys, però d'altres, vint i fins i tot trenta. I també els personatges femenins que ha pintat als tres últims decennis tenen un revés sinistre, de Medusa que fascina i destrueix o d'histèrica que crida. La lluita de sexes és representada, però no hi ha misogínia ni por, atès que les dones amb vol apareixen als seus quadres com a éssers

admirables. Crec que a Pat Andrea li agraden tant les dones que necessita ironitzar sobre elles, tant com sobre els rituals de les relacions eròtiques.

“Jo només he vingut a veure el jardí”, deia Alícia, atabalada i presonera en un malson de prohibicions i recriminacions. L’entorn d’Alícia no estava a l’alçada del seu desig ni de la seva innocència. L’Alícia de Pat Andrea és plena de cites i picades d’ull. Per exemple, Pat es reserva el paper del jardiner Pat, el rostre del cavaller blanc és el de Carroll i la trista tortuga artificial és warholiana. Però tal vegada el més significatiu és que l’edifici on no hi cap el desig creixent d’Alícia (aquell cos que creix i que no pot entrar al jardí), la casa que l’empresona, podria ser un emblema de l’arquitectura racionalista.

Potser cal recordar que, a finals del segle passat, allò artísticament correcte era l’art postconceptual, o purità, o nihilista, i que la pintura figurativa, subjectiva, vital i divertida de Pat Andrea no tenia cabuda en una mirada tan estreta. El segle XXI, en canvi, la mira de bon ull.

JUAN BUFILL
comissari

EL SOMRIURE D'ALÍCIA

Vicenç Altaió

Quan a les alhors de la postmodernitat els arquitectes remodelaren l'antic convent de Santa Mònica, del 1636, signaren a la façana amb un neó enigmàtic. És un gest cal·ligràfic vibrant que dibuixa el somriure del gat, del gat de Cheshire, el gat d'Alícia. A les hores foscs, tancat el centre, el neó fa pampallugues i insinuacions als vianants, a la part extrema de La Rambla, l'antiga zona portuària de la mítica Barcelona en blanc i negre. El llavi somrient es converteix en ull. La metàfora i la ironia són pròpies en les èpoques de cruïlles de les arts, com la que seguí quan el realisme victorià refusà el melodrama romàntic o, a l'inrevés, quan el conceptualisme més ferreny, fins i tot i paradoxalment el conceptualisme lingüístic, provà d'esborrar amb inquisició nihilista i estilística tota figuració literària per deixar l'espai "sense sants ni diàlegs".

En redefinir la poètica de l'Arts Santa Mònica vam encendre, de nou, els llums de la il·luminació a la façana de l'art, tot aollint les identitats múltiples de les arts –com els animals darwinistes que poblen la Terra de Meravelles–, les ciències –com allò que es veu i es muta a través del mirall– i la comunicació –com el que ho és més, de llenguatge, de la matemàtica a la combinatòria i els jocs de mots–. Celebrem tot art, inclòs aquell que hi veu límits enllà, en una renovada figuració d'arrel tan literària com visual. Sense distinció. I entre les obres majors de la virtuosa tècnica del dibuix i del pintar sobresurt una llarga escola en innovació permanent, una de les fites més altes de la qual l'assoleix Pat Andrea i la seva Alícia. Un llibre que, com sospitava Virgínia Wolf, permet que els lectors adults tornem a ser dins dels infants. Pat Andrea ens pinta la inversió dels valors morals i dels valors artístics dominants, i ens mostra la perversió lícita en l'art. En el molt ben dibuixar.

VICENÇ ALTAIÓ
director d' Arts Santa Mònica

BIOGRAFIES

Pat Andrea

La Haia, 1942

Neix a La Haia (Holanda) el 25 de juny de 1942, en plena Segona Guerra Mundial. És fill del pintor Kees Andrea i de la il·lustradora Metti Naezer i descendent de tres generacions de pintors i litògrafs. Estudia Belles Arts a La Haia (1960-1965) i l'influeix el realisme subjectiu del seu mestre preferit Westerik.

Arriba a Buenos Aires l'any 1976 en mal moment, just al dia següent del cop militar de Videla. Posteriorment, la capital argentina serà una de les seves residències alternatives, juntament amb La Haia i, sobretot, París.

És seleccionat per Jean Clair en l'exposició "Nouvelle Subjectivité" (París, Brussel·les) juntament amb Hockney, Kitaj i altres pintors figuratius (1976-1979).

Col·labora, l'any 1979, amb l'escriptor Julio Cortázar en el llibre *La puñalada/ El tango de la vuelta*. Un any després, comença a consolidar el seu estil, singular, extremat, subjectiu, metarealista, que significa una renovació de la pintura figurativa.

Ja a l'any 2000 la seva obra es troba en museus d'art contemporani, entre ells el MOMA (Nova York), el Centre Georges Pompidou (París), la Fondation Maeght (Saint-Paul-de-Vence), el Haags Gemeentemuseum (La Haia), el Stedelijk Museum (Amsterdam) i el Museo Nacional de Bellas Artes (Buenos Aires).

Publica el llibre en dos volums *Alice au Pays des Merveilles* i *De l'autre côté du Miroir* (Diane de Selliers Éditeur, 2006, París).

Entre el 2007-2009 exposa la seva sèrie de quadres inspirats en Alícia en museus i centres d'art a França, Grècia i Holanda. Funda el moviment *Het nieuwe verhaal* (Figuració de l'imaginari). A la galeria Víctor Saavedra (Barcelona) exposa amb la seva dona, Cristina Ruiz Guinazu, i el seu fill Mateo Andrea, també pintors.

Juan Bufill

(Barcelona, 1955)

És sobretot poeta, amb llibres com ara *Subespecies humanas*, *Minerales* i *A través*, i molta obra inèdita. També és crític d'art (des de 1993 a *La Vanguardia*) i d'altres arts.

És autor de fotografies abstractes (sèries com *Escrituras naturales* i *Generaciones*), de vídeo i cinema experimental (1976- 2010) i de programes de televisió d'avantguarda (creador i guionista d'*Arsenal*, 1985-1987, director d'*El viatge de Robert Wyatt*, 1987, i de *Buñuel*, 1989-90), així com guionista de còmic i comissari d'exposicions.

És autor i traductor al castellà de *Huesos de sol* (2010), primera antologia poètica d'Andreu Vidal.

_RTS S_NT_ MÒNIC_

PAT ANDREA I ALÍCIA

Una exposició comissariada per **JUAN BUFILL**

EXPOSICIÓ-ARTS SANTA MÒNICA – Espai Anella (PLANTA 01)

Presentació a premsa, 7 de juliol del 2010 a les 13H.

Inauguració, 7 de juliol del 2010 a les 19H.

Exposició oberta del 8 de juliol al 26 de setembre del 2010

Una producció:

Arts Santa Mònica

Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació

Amb la col·laboració de:

GALERIA VICTOR SAAVEDRA

Per a qualsevol aclariment, entrevistes, imatges, no dubteu a contactar-nos:

Neus Purfí

T 93 556 53 14 (directe) - 93 316 28 10 ext.13441 npurfi@gencat.cat comunicació i premsa **Arts Santa Mònica**

Cristina Suau

T 93 316 28 10 ext.13442 csuau@gencat.cat comunicació i premsa **Arts Santa Mònica**

Generalitat de Catalunya
**Departament de Cultura
i Mitjans de Comunicació**